

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

mihael

17/ 2019.

**LISTIĆ POLICIJSKE KAPELANIJE
SV. MIHAELA ARKANĐELA
MUP - SJEDIŠTE I
RAVNATELJSTVO POLICIJE**
Godište XIV. (2019.), broj 17 (397)
TREĆA VAZMENA NEDJELJA
5. svibnja 2019.

Kontakt:

o. Stjepan Harjač, policijski kapelan
tel.: 22 712, 84 048;
e-mail: sharjac@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana
tel.: 88 853, 82 805;
e-mail: vbakula@mup.hr

Naslovnica:
Katedrala u Monrealeu, Sicilija: **Isus na obali**,
1180. detalj
www.edgeofenclosure.org

SVIBANJ

Ned. 5. **TREĆA VAZMENA NEDJELJA**
Peregrin; Maksim; Anđelko

Pon. 6. Dominik Savio; Dinko; Nedjeljko

Uto. 7. Dujam, Duje; Duška

Sri. 8. Marija Posrednica; Bratoljub; Celestin

Čet. 9. Pahomije; Mima; Izaija; Katarina
Bolonjska

Pet. 10. Ivan Merz; Gospa Trsatska

Sub. 11. Mamerto; Franjo Hieronim; Mamericije

MEDITACIJA

Ja idem dalje kao magarac 3

SLUŽBA RIJEČI -

UVOD U ČITANJA
Uskrsli 4

ČITANJA
**Isus istupi, uzme kruh i dade im, a
tako i ribu** 6

HOMILIJA
Živjeti s Uskrsnim 8

KATEHEZA

Crkva u apostolsko vrijeme
Zajednica u Antiohiji
Počeci rimske zajednice 10

Mali vjeronaučni leksikon 13

Hrvatska marijanska svetišta
Svetište Majke Božje Loparske 14

NAŠI POKOJNI 16

Ja idem dalje kao magarac

Ja idem dalje kao magarac...

Da, baš poput te životinje koju biblijski rječnik ovako opisuje: »Palestinski magarac je veoma snažan, podnosi vrućinu, hrani se korovom; ima kopito tako oblikovano da mu hod čini pouzdanim, ne troši puno na uzdržavanje. Jedine su mu mane: tvrdoglavost i lijenost.«

Ja idem dalje poput tog jeruzalemskog magarca, koji je na dan Cvjetnice, pronio gradom Mesiju, kraljevskog mironosca.

Ja nisam velikoga znanja, ali jedno znam: na svojim leđima nosim Krista i ponosan sam stoga više nego neki Burgundijac ili Bask.

Ja njega nosim, ali on mene vodi: vjerujem u njega i on me upravlja prema svome kraljevstvu.

Mora da jako protresem svoga gospodara kad se spotaknem o kamen!

No on mi nikad ništa ne predbacuje.

Pravi užitak je osjetiti njegovu dobrotu i velikodušnost.

On mi dopušta da pozdravim prekrasnu Bileamovu magaricu, da sanjarim pred poljem prepunim zobenog klasja, tako da zaboravim da ga nosim.

Zatim opet idem dalje u šutnji.

Čudno, mi se razumijemo i bez riječi!

Izgleda da je jedinu svoju rečenicu koju sam dobro razumio izrekao upravo zbog mene:

Jaram je mj sladak

i breme moje lako (Mt 11,30).

Mi životinje znamo što je vjernost.

Sjećam se kako sam one božićne noći, radosno nosio njegova majku u Betlehem.

Ja uvijek radosno idem naprijed.

Kad mi dođe da mu zapjevam hvale ja se vraški počnem derati, jer nemam sluha.

On se tada smije, od srca se nasmije i njegov smijeh pretvara moje stare kamene prolaze u plesne dvorane, a teška kopita u krilate papučice.

Ja idem dalje kao magarac koji nosi Krista na svojim leđima.

Uskrsli

Ne možemo šutjeti

U prvom čitanju opisano je kako su apostoli Petar i Ivan pozvani pred Veliko vijeće te im je zabranjeno propovijedati u Isusovo ime. Njihov odgovor tada je glasio: „Sudite je li pred Bogom pravo slušati radije vas nego Boga. Mi doista ne možemo ne govoriti što vidjesmo i čusmo.“ (Dj 4,19-20). U današnjem odlomku pred Vijećem su i ostali apostoli, i njihov odgovor je u biti isti.

Propovijedanje u Isusovo ime apostoli doživljavaju kao Božje, a ne ljudsko poslanje. U tom smislu njihova izjava „mi smo tomu svjedoci“ s obzirom na muku, smrt i uskrsnuće Isusa Krista, ne označava samo činjenicu da su bili očevici svega što se dogodilo, nego još više to da su poslani aktivno svjedočiti istinu o Kristu, pa čak i po cijenu progonstva i mučeništva.

Rečeno današnjim teološkim rječnikom, u svom odgovoru Vijeću apostoli osobito ističu kontinuitet Božje objave u Starom i Novom zavjetu. Bog koji je uskrisio Isusa nije nitko drugi nego Boga otaca koji je učinio silna djela svom narodu Izraelu. Tu istinu apostoli potvrđuju i svojim svakodnevnim navješćivanjem u Hramu, u koji su išli sve do njegova razorenja.

Jaganjac

Današnji odlomak iz Knjige Otkrivenja dolazi nakon odgovora na pitanje tko je dostojan uzeti i otvoriti knjigu koja je u desnici Boga, opisana kao Onoga koji sjedi na nebeskom prijestolju (usp. 5,1-5). Ta knjiga zapečaćena je sa sedam pečata, a može ih otpečatiti samo zaklani Jaganjac koji stoji, to jest umrli i uskrsli Isus.

Odlomak današnjega drugoga čitanja donosi završenu scenu u kojoj se slikovito, ali jasno, otkriva u kakvom je odnosu Jaganjac s *Onim koji sjedi na prijestolju*. Ukratko rečeno, sva nebeska i zemaljska stvorenja jednako se klanjaju i pjevaju pohvalnu pjesmu i Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu izražavajući tako njihovu potpunu jednakost u blagoslovu, časti, slavi i vlasti kroz svu vječnost. Kada uz to znamo da se nigdje u Knjizi Otkrivenja ne navodi da bi se sam Jaganjac klanjao pred prijestoljem i Onome koji sjedi na prijestolju, onda u ovoj slici otkrivamo simbolični rječnik kojim se izražava ono što u Vjeronvanju izričemo kao istobitnost Oca i Sina.

Petar i sedmorica

Opis ukazanja uskrslog Isusa učenicima na Tiberijadskome moru, što je drugi naziv za Galilejsko jezero, dijeli se na dva jasno delimitirana dijela. U prvome dijelu Isus se ukazuje sedmorici učenika dok su lovili ribu, a u drugom Isus je nasamo u šetnji i razgovoru s Petrom. No, Petar je glavni lik među apostolima i u prvome dijelu ovoga teksta, te se čini da je uz samo ukazanje uskrslog Isusa cilj ovoga pripovijedanja na potresan način istaknuti Petrovo prvenstvo u apostolskom zboru u obliku obnovljenog poziva na nasljedovanje.

Naime, u čitavom događaju postoje jasni elementi koji upućuju na to da se u ovom događaju iscjeljuje Petrovo triputno zatajenje Isusa za vrijeme njegove muke. Za razliku od sinoptika Ivan ne spominje Petrov plač nakon pijetlova pjeva nego govori o njegovoj žalosti upravo u kontekstu njegova susreta s uskrslim Isusom.

Prvi detalj koji na to ukazuje jest pripravljena žeravica na kojoj je Isus već postavio ribu i kruh za doručak svojim učenicima. Pri tome postavljeno jelo podsjeća Petra na večeru na kojoj se zaklinjao da će položiti život za Isusa, koji mu je pak

navijestio da će ga te iste noći triput zatajiti, a pripravljena žeravica ga podsjeća na onu žeravicu kraj koje se grijao kada je triput zanijekao da poznaje Isusa.

Nakon tako pripremljene scene započinje razgovor u kojem Isus tri puta u različitim varijantama pita Petra voli li ga. Tako Petar dobiva priliku da popravi ono što je učinio kad je zanijekao svoga učitelja. U tom smislu nakon trećega pitanja „Voliš li me“, evanđelist govori o Petrovoj žalosti, koja zapravo označava dovršeni proces njegova pokajanja.

Razgovor Isusa s Petrom završava navještajem Petrove smrti. Premda riječi „drugi će te opasivati i voditi kamo nećeš“ mogu označavati i Petrovu službu apostolskog prvaka koji se zapravo mora odreći sebe da bi služio zajednici, one se, kako stoji i u samom evanđelju, odnose na njegovu mučeničku smrt. Jednako kao i Isus Petar je umro na križu koji je nosio na svojim ramenima.

Konačna Isusova poruka Petru je „Idi za mnom“, a to su one iste riječi koje je prema sinoptičkoj predaji Isus rekao u njihovu prvom susretu na Tiberijadskome moru onoga dana kada ga je zajedno s drugom trojicom prvih učenika pozvao za sobom.

Služba riječi 271/13

Djela apostolska

Prvo liturgijsko čitanje u Vazmenom vremenu uzima se iz Djela apostolskih.

Knjiga „Djela apostolska“ prekriva razdoblje od nekih 30 godina, od rođenja Crkve na dan Pedesetnice do Pavlova utamničenja u Rimu. Opisuje širenje kršćanstva u zemljama sjevernog dijela Sredozemlja: po današnjoj Siriji, Turskoj, Grčkoj pa do središta Rimskoga Carstva. „Djela“ opisana u knjizi uglavnom su u prvom redu ona Petrova i Pavlova, premda bi se knjiga mogla zvati i „Djela Duha Svetoga“; jer pod njegovim je vodstvom novorođena Crkva probila granicu Izraela i postala međunarodni, širom svijeta poznati pokret.

Tko je autor?

Sve činjenice, od najranijeg doba, ukazuju na Luku, „dragog liječnika“, Pavlovog prijatelja. On je napisao Djela kao nastavak svog prvog djela, Trećeg evanđelja. Luka je jedini nežidovski pisac novozavjetnih tekstova. Došao je iz Antiohije ili možda iz Filipa. Ne znamo mnogo o njemu i njegovu životu, a njegovi ga spisi otkrivaju kao vrsnog i pouzdanog povjesničara. Znamo da je bio prisutan u mnogim događajima koje opisuje: bio je s Pavlom u Filipima; poduzeo je sudbonosno putovanje s Pavlom u Jeruzalem; ostao uz njega kroz dvije godine u Cezareji i putovao zajedno s njime u Rim, kada su doživjeli brodolom. Imao je mnogo mogućnosti da iz prve ruke dobije dobre informacije; od Pavla i Barnabe i ostalih iz Crkve u Antiohiji; od Jakova, Gospodinova brata, i drugih iz Crkve u Jeruzalemu; od Filipa i njegovih kćeri, u Cezareji. A sam nam jamči (Lk 1,1—4) koliko je bio brižan da provjeri činjenice.

Prvo čitanje: Dj 5, 27b-32.40b-41

Svjedoci smo tih događanja mi i Duh Sveti.

Čitanje Djela apostolskih

Uone dane:

Veliki svećenik zapita apostole: „Nismo li vam strogo zabranili učiti u to ime? A vi ste eto napunili Jeruzalem svojim naukom i hoćete na nas navući krv toga čovjeka.“

Petar i apostoli odvrata: „Trebalo se većma pokoravati Bogu nego li ljudima! Bog otaca naših uskrisi Isusa kojega vi smakoste objesivši ga na drvo. Njega Bog desnicom svojom uzvisi za začetnika i spasitelja da obraćenjem podari Izraela i oproštenjem grijeha. I mi smo svjedoci tih događaja i Duh Sveti kojega dade Bog onima što mu se pokoravaju.“

Tada zapovjeda apostolima da ne govore u ime Isusovo pa ih otpuste. Oni pak odu ispred Vijeća radosni što bijahu dostojni podnijeti pogrdę za Ime.

Riječ Gospodnja

Otpjevni psalam: Ps 30, 2.4-6.11.12a.13b

Veličam te, Gospodine, jer si me izbavio.

Veličam te, Gospodine, jer si me izbavio
i nisi dao da se raduju nada mnom dušmani.
Gospodine, izveo si mi dušu iz podzemlja,
na rubu groba ti si me oživio.

Pjevajte Gospodinu, pobožnici njegovi,
zahvaljujte svetom imenu njegovu!
Jer samo za tren traje srdžba njegova,
a cio život dobrota njegova.
Večer donese suze,
a jutro klicanje.

Slušaj, Gospodine, i smiluj se meni,
Gospodine, budi mi na pomoć!
Okrenuo si plač moj u igranje,
Gospodine, Bože moj,
dovijeka ću te hvaliti!

Drugo čitanje: Otk 5, 11-14

Dostojan je zaklani Jaganjac primiti moć i božanstvo.

Čitanje Otkrivenja svetog Ivana apostola

Ja, Ivan, vidjeh, i začuh glas anđela mnogih uokolo prijestolja, i bića i starješina. Bijaše ih na mirijade mirijada i tisuće tisuća. Klicahu iza glasa:

„Dostojan je zaklani Jaganjac primiti moć, i bogatstvo, i mudrost, i snagu, i čast, i slavu, i blagoslov!“

I začujem: sve stvorenje, i na nebu, i na zemlji, i pod zemljom, i u moru - sve na njima i u njima govori: „Onomu koji sjedi na prijestolju i Jaganjcu blagoslov i čast, i slava i vlast u vijeke vjekova!“

I četiri bića ponavljahu: „Amen!“ A starješine padnu ničice i poklone se.

Riječ Gospodnja

Evandjelje: Iv 21, 1-19

Isus istupi, uzme kruh i daje im, a tako i ribu.

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme: Isus se ponovno očitova učenicima na Tiberijadskome moru. Očitova se ovako: Bijahu zajedno Šimun Petar, Toma zvani Blizanac, Natanael iz Kane Galilejske, zatim Zebedejevi i još druga dva njegova učenika. Kaže im Šimun Petar: „Idem ribariti.“ Rekoše: „Idemo i mi s tobom.“ Izadoše i uđoše u lađu, ali te noći ne uloviše ništa.

Kad je već svanulo, stade Isus na kraju, ali učenici nisu znali da je to Isus. Kaže im Isus: „Dječice, imate li što za prismok?“ Odgovoriše mu: „Nemamo.“ A on im reče: „Bacite mrežu na desnu stranu lađe i naći ćete.“ Baciše oni i više je ne mogoše izvući od mnoštva ribe. Tada onaj učenik kojega je Isus ljubio kaže Petru: „Gospodin je!“ Kad je Šimun Petar čuo da je to Gospodin, pripaše si gornju haljinu, jer bijaše gol, te se baci u more. Ostali učenici dođoše s lađicom vukući mrežu s ribom jer ne bijahu daleko od kraja, samo kojih dvjesto lakata.

Kad iziđu na kraj, ugledaju pripremljenu žeravicu i na njoj pristavljenu ribu i kruh. Kaže im Isus: „Donesite ribâ što ih sada uloviste.“ Nato se Šimun Petar popne i izvuče na kraj mrežu punu velikih riba, sto pedeset i tri. I premda ih je bilo toliko,

mreža se ne raskinu. Kaže im Isus: „Hajde, doručkujte!“ I nitko se od učenika ne usudi upitati ga: „Tko si ti?“ Znali su da je Gospodin.

Isus pristupi, uzme kruh i daje im, a tako i ribu. To se već treći put očitova Isus učenicima pošto uskrsnu od mrtvih.

Nakon doručka upita Isus Šimuna Petra: „Šimune Ivanov, ljubiš li me više nego ovi?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim.“ Kaže mu: „Pasi jaganjce moje!“ Upita ga po drugi put: „Šimune Ivanov, ljubiš li me?“ Odgovori mu: „Da, Gospodine, ti znaš da te volim!“ Kaže mu: „Pasi ovce moje!“ Upita ga treći put: „Šimune Ivanov, voliš li me?“ Ražalosti se Petar što ga upita treći put: „Voliš li me?“ pa mu odgovori: „Gospodine, ti sve znaš! Tebi je poznato da te volim.“ Kaže mu Isus: „Pasi ovce moje!“ „Zaista, zaista kažem ti: Dok si bio mlađi, sam si se opasivao i hodio kamo si htio; ali kad ostariš, raširit ćeš ruke i drugi će te opasivati i voditi kamo nećeš.“ A to mu reče nagovješćujući kakvom će smrću proslaviti Boga. Rekavši to doda: „Idi za mnom!“

Riječ Gospodnja

Živjeti s Uskrslim

Dvadeseto poglavlje Ivanova evanđelja završava velikim izvještajem o uskrsnuću. Učenici su doživjeli Uskrsloga u svojoj sredini. Međutim, ovom je evanđelju dodano i 21. poglavlje, koje počinje riječima "poslije toga", te riječi označavaju vrijeme prve Crkve, vrijeme zajednice nakon Uskrsa. Čini se da je ovo dodatno poglavlje napisano u zajednici i za zajednicu koja se nalazila u nekom sivilu i izgubljenosti s pitanjem: "Je li Uskrsli još s nama?"

Zajednica nema nikakvog plana što treba raditi i kamo dalje. U tom neplanskom raspoloženju Petar kaže: "Idem ribariti", ostali mu se apostoli pridruže. Kao u praznim trenucima "hajde da nešto radim". Nad čitavim izvještajem leži nešto neobično i nejasno. Neki stranac, kojega ne poznaju, kaže im, njima iskusnim ribarima, da bace mrežu još jednom i oni poslušaju. U noći, u povoljnom vremenu za lov, ništa nisu ulovili, u svijetlo jutro mreža im se napunila. Stranac ih pita imaju li što za jesti i šalje ih na obalu, a tamo je već bilo nešto za doručak. "Nitko se nije usudio pitati ga: tko si? Jer su znali da je Gospodin"(Iv 21,12).

Opet sasvim dva različita raspoloženja. Učenici bez Uskrsloga i učenici s Uskrslim.

Kroz povijest Crkve neprestano se ponavlja ovaj izvještaj. Svatko ga od nas može pronaći u životu svoje vjere. Trudimo se, okolnosti su povoljne kao i

ribarenje noću, no trud i konačni rezultat su prazne mreže.

Je li to situacija ako Uskrsli nije u našoj sredini, ako središte naše vjere nije Krist? I u tom neuspjehu i slomu najednom susret s Kristom koji stoji na obali. Obala je njegov uskrsni svijet, odatle se sve mijenja, odatle mora svatko raditi i biti nanovo poslan i tek tada će biti blagoslova i rezultata. Sada šalje Krist i ono što se nije učinilo, kad smo s ljudskom logikom bili sigurni da nema promašaja, događa se upravo u suradnji s Uskrslim. Ono što je besmisleno i bez izgleda, preobražava se u puninu i život.

Svaki ti dan postavlja Isus pitanje: "Imaš li što za jesti?" Ima li nečeg kod tebe od čega možeš živjeti? Pa trudio si se i radio čitavu noć, no možeš li od toga živjeti? Sav trud na temelju vlastitog planiranja ne donosi nikakav urod, nešto od čega bi se moglo živjeti. Ako središte tvoje vjere nije uskrsli Krist, sve je uzalud, ti nemaš vjere i ne možeš živjeti. To je neophodno i nezaobilazno iskustvo u rastu vjere. Upasti u situaciju u kojoj se Kristu nakon posla moraju pokazati prazne ruke, prazne mreže. Zatim hrabro ostaviti svoje planove, vidjeti i čuti glas Uskrsloga s obale, učiniti ono što On kaže, jer On jedini puni tvoje mreže i prazne ruke, hrani tvoje gladno srce i tako ti omogućava da možeš uvijek ponuditi hranu gladnome, bližnjemu.

Crkva u apostolsko vrijeme

Zajednica u Antiohiji Počeci rimske zajednice

Zajednica u Antiohiji

Antiohija je bila prva pogansko-kršćanska Zajednica i kršćanski misijski centar, pa je zato s početka imala značajno mjesto. Takozvani antiohijski spor (Dj 15 i Gal 2,11 i dalje) dao je poticaj da se razjasni odnos judeokršćana prema kršćanima iz poganstva. Ne znamo, na žalost, mnogo o unutrašnjoj izgradnji antiohijske zajednice, pa prema tome ne možemo reći u kojoj mjeri je ta zajednica bila uzor za izgradnju onih mnogobrojnih zajednica što ih je Pavao osnovao na svoja tri vjerovjesnička putovanja na koja je krenuo iz Antiohije. Očigledno se ta zajednica sastojala uglavnom od Nežidova, tako da nije izgledala kao židovska sekta, nego po prvi put kao zasebna religijska zajednica „kristijana“ ili kršćana (Dj 11,26).

Pavao je bio baš onaj koji je kršćanstvo odvojio od njegova židovsko-palestinskog matičnog tla i koji je iz Antiohije, jednog od središta grčkorimske helenističke kulture, pronio kršćanstvo, svijetom. Nakon što se obratio (oko godine 33.), proboravio je poslije godine 36. najprije tri godine u arapskoj pustinji, da bi se ondje pripremio za apostolsko zvanje, a onda je na Barnabin poziv pošao u Antiohiju. S Barnabom je poduzeo, „poslan od Duha

Svetoga“ (Dj 13,4), svoje prvo misijsko putovanje (45.-48.), koje ga je odvelo na Cipar i u Malu Aziju (Pergu, Antiohiju u Pisidiji, Ikonij, Listru i Derbu, usp. Dj 13 - 14). A na svojem drugom misijskom putovanju (49/50. - 52.) prodro je Pavao preko Male Azije u Europu, gdje je osnovao zajednice u Filipima, Solunu, Ateni i Korintu (Dj 15,36 - 18,22). A njegovo treće misijsko putovanje (53. - 58.) išlo je preko Galacije i Frigije u Efez, odanle u Grčku, pa natrag u Troju, Milet, Cezareju i Jeruzalem, gdje je završilo prvim Pavlovim utamničenjem godine 58. (Dj 18,23-21,27). U to je vrijeme pisao svoja divna pisma Korinćanima, Rimljanima, Galaćanima itd. A već je tada upirao oči prema Rimu i Španjolskoj

Počeci rimske zajednice

Rimska Zajednica već je prilično cvala kad je Pavao, zimi 57./58., pisao iz Korinta svoju poslanicu Rimljanima (Rim 1,8). Nekoliko godina prije toga (oko 50.) bilo je prema izvještaju carskog biografa Svetonija (Vita Claudii, c. 15,4) nereda među rimskim Židovima zbog Krista, te su neki kršćani protjerani iz Rima. Pavao je dvoje tih prognanika, bračne drugove Akvilu i Priscilu, upoznao na svojem drugom misijskom putovanju u Korintu (Dj 18,2); Sigurno je od njih slušao o rimskim kršćanima, pa je već tada smislio da sam putuje u Rim.

Rimske katacombe, Bogorodica s malim Isusom, www.pinterest.com

Rimljani su bili prisutni i za prvi blagdan Duhova u Jeruzalemu (Dj 2,10), pa nije nevjerovatno da je već zarana postojala kršćanska Zajednica u Rimu.

Tko je osnovao rimsku zajednicu?

Najstarija predaja rimske zajednice oduvijek je vezala osnutak te zajednice s Petrom. A je li Petar godine 42./43. bježeći iz Jeruzalema, odakle je pošao „na neko drugo mjesto“ (Dj 12,17), krenuo odmah ili barem uskoro u Rim? To je svakako prihvatljivo, pa čak i ako je, na primjer, ponovo godine 50. boravio na apostolskom koncilu u Jeruzalemu. Tome se ne protivi ni okolnost što nije bio u Rimu kad je Pavao pisao svoju poslanicu Rimljanima (57./58.) ili kad se Pavao nalazio u rimskoj tamnici. Kao i svi drugi apostoli, i Petar je bio prožet misijskim žarom pa je sigurno krenuo dalje čim je osnovao rimsku općinu. Vijest o njegovom 25-godišnjem boravku u Rimu, koja je nastala tek u 4. stoljeću (Euzebij i Catalogus Liberianus), ne zasluđuje vjere, a nikako se to ne može shvatiti kao vijest o neprekidnom boravku. Naprotiv, sasvim je neprijeporno da je Petar bio u Rimu; to posvjedočuje i Prva Petrova poslanica, koju je 63./64. sigurno u Rimu pisao (1 Pt 5,13) kao i njegova mučenička smrt za vrijeme Neronova progona kršćana, vjerojatno u srpnju 64. godine. O tom posljednjem se poslije najnovijih iskapanja ispod bazilike Sv. Petra u Rimu ne može sumnjati; iako nije

pošlo za rukom da se njegov grob točno identificira, a i jedva će to ikad uspjeti a da ne zaostanu sumnje koji je to od grobova što su jedan iznad drugoga položeni, ipak je dokazano da je Petar pokopan upravo na tom mjestu. S tim mora se smatrati kao historijski čvrsto dokazanom činjenica o njegovu mučeništvu u Rimu, što nam je prenijela jasna tradicija, koja seže do u najstarija vremena, .

Ta tradicija svojim neprekidnim nizom svjedoka - Prva Klementova poslanica (oko godine 96.); biskup mučenik Ignacije Antiohijski (poslanica Rimljanima); Irenej Lionski, koji je prvi zapisao potpuni niz rimskih biskupa; zatim Dionizije Korintski; rimski prezbiter Caius i na kraju Tertulijan i još mnogi drugi - ukazuju na Petra kao na osnivača rimske Crkve. Zajedno s Pavlom, koji je i sam podnio mučeničku smrt u vrijeme Neronova progona, stoji Petar kao apostol-osnivač na čelu svih popisa rimskih biskupa. Tom neposrednom apostolskom podrijetlu zahvaljuju rimski biskupi, koji su to dobro znali a ostale Crkve uvijek priznavale, svoj zasebni položaj i značenje u cjelokupnoj Crkvi. Na tom zasebnom položaju počiva i pouzdanost apostolske tradicije u rimskoj Crkvi, koja je nizom nasljednika sv. Petra na rimskoj biskupskoj stolici ostala sačuvana i bila jamac za čistoću kršćanskog nauka.

Za Petrom su slijedili Lino, Anaklet, Klement, Evarist, Aleksandar, Siksto, Telesfor, Higin, Pio, Anicet, Soter, Eleuterije itd. U tom slijedu je već Hegesip oko 160. došao u Rim da bi, uznemiren gnostičkom zabludom, potražio istinu o čistoj i pravoj nauci Krista i apostola. I Irenej je utvrdio isti popis kad je radi iste stvari došao oko godine 180. u Rim tražeći najsigurnije jamstvo za kršćansku istinu. Ni jedan ni drugi nisu pri tom imali neki historijsko-kronološki interes za taj popis rimskih biskupa, već mnogo više čisto dogmatski: tražili su pravu, nepatvorenu vjersku istinu. U vrijeme iz kojeg je ostalo malo pisanih spomenika imala je sigurna usmena predaja golemo značenje. Ako se netko mogao pozvati na siguran izvor, pa se ta predaja mogla slijediti neprekidno unazad sve do samog Učitelja, onda je to bilo jamstvo da je nauk čist. Tu težnju nalazimo i izvan kršćanstva, tako na primjer kod Židova (usp. starozavjetna rodoslovlja, Gen 5,11, 10 i dalje., I Ljet 1,9), u grčkim filozofskim i u islamskim teološkim školama. Nije pri tom bilo značajno da se dodaju biografski podaci: sami nizovi imena imali su u sebi dinamiku koja je jamčila sigurnost i čvrstinu nauka.

Ne smijemo se zbog toga čuditi što kod najstarijih rimskih biskupskih popisa nema nikakvih oznaka godina. Tek mnogo kasnije probudio se historijski interes, pa je značajno da je baš jedan historičar prvi pokušao datiranja. Euzebije Cezarejski (umro godine 339.), „otac crkvene povijesti“, pokušao je, početkom četvrtog stoljeća, u svojih deset knjiga crkvene povijesti sinkronizirati dvadest i osam imena papa s istovremenim imenima careva. Kod njega nalazimo prvi put i

podatak da je Petar bio 25 godina rimski biskup; on je to zaključio po tome što je od Petrova bijega iz Jeruzalema, godine 42. sve do njegove smrti u Rimu, koju stavlja u godinu 67, bilo prošlo 25 godina. Taj postupak nastavio je tzv. Catalogus Liberianus iz godine 336., odnosno 354. i usavršio ga na sasvim shematskim gledištima, i to tako da je dodavao čak i dan i mjesec pojedinog nastupa; ne mora se naročito naglasiti da ti podaci nemaju nikakve historijske vrijednosti. Može se međutim pokušati, pomoću podataka što ih pružaju povijesno-kritička istraživanja, pronaći određeni ključ za vrijeme vladanja pojedinih papa. Po tome bi najstariji popis bio ovakav:

1. Petar (64?),
2. Lino (64-79?),
3. Anaklet (79-90/92?),
4. Klement I (90/92—101?),
5. Evarist (101 — 107?),
6. Aleksandar I (107—116?),
7. Siksto I (116-125?),
8. Telesfor (125-138),
9. Higin (138—142?),
10. Pio I (142-154/55?),
11. Anicet (154/55-166?),
12. Soter (166-174),
13. Eleuterije (174-189?),
14. Viktor I (189-198/99?),
15. Zefirin (199-217?).

Od tog se vremena može već datirati sa stanovitom sigurnošću.

Mali vjeronaučni leksikon

Ivan Krstitelj

Ivan Krstitelj (hebrejski, יוחנן המטביל *Johanan Ha'Matbil* , : grčki, Ἰωάννης ὁ βαπτίζων, Iōánnēs, latinski **Johannes**).

Ivan Krstitelj, prema Novome zavjetu, Isusov preteča. Otac mu je svećenik Zaharija, a majka Elizabeta, rođakinja Blažene djevice Marje. Rođen je u Judeji, prema evanđeljima, nekoliko mjeseci prije Isusa. Umro je godine 28. u tvrđavi Maheront.

Od djetinjstva posvećen Bogu. Oko 28. po Kr. (usp. Lk 3,1 i dalje) dolazi mu Božji poziv. Navješćivao je skori dolazak Mesije. Živio je pustinjački. Propovijeda krštenje za oproštenje grijeha i usrdno opominje na korjenito obraćenje, jer neposredno predstoji sud Božji. Odaziv naroda je velik, mnogi se obraćaju i daju se krstiti. Učenike je krstio uranjanjem u vodu. Njegovo krštenje primio je i Isus.

Ipak Ivan nailazi na odbijanje farizeja i svećeničkih krugova.

Kad je javno osudio nezakoniti brak kralja Heroda Antipe s Herodijadom, ovaj ga je uhitio i dao ga pogubiti.

Uz evanđelja (Mk 6, 14-29; Mt 14, 1–12; Lk 9, 7–9; 3, 19–20), Ivanovo pogubljenje spominje i povjesničar Josip Flavije u *Židovskim starinama*.

Nekoliko njegovih učenika pridružilo se Isusu, a drugi su se dali kasnije krstiti „u ime Isusovo“ (Dj 19,5).

Skupina Ivanovih učenika, koja je u Ivanu gledala Mesiju, postojala je kao sekta sve do 2. stoljeća Na pozadini razračunavanja kršćanske zajednice s tim Ivanovim učenicima treba razumjeti novozavjetne tekstove o Ivanovu djelovanju i njegovu odnosu spram Isusa. Ako su se i mogli Krstiteljevi učenici pozivati na to da je Isus dao da ga Ivan krsti i da se time, prema njihovu shvaćanju, njemu podvrgao, onda je Crkva odgovarala da se sam Ivan nije držao Mesijom nego je upućivao na nekoga većega (Mk 1,7-8 par) i da je sam izričito priznao Isusa kao onoga „Većega“ (Mt 3,14; Iv 1,19-34).

Ikonografski najčešće je prikazan u sceni Isusovog krštenja na Jordanu ili kao propovjednik u kožnoj odjeći s janjetom.

Zapadna Crkva obilježava blagdan svetoga Ivana krstitelja 24. lipnja, na dan rođenja i 29. kolovoza, na dan pogubljenja.

Istočna Crkva ima više spomendana Ivana Krstitelja.

Od dvanaestog stoljeća uobičajeno je paljenje krijesova za njegov blagdan.

Hrvatska marijanska svetišta

Svetište Majke Božje Loparske

Drugo rapsko glasovito marijansko hodočasničko odredište smješteno je na sjevernom dijelu otoka , u mjestu Lopar.

Iznad loparske luke i trajektnog pristaništa, na uzvisini koja je u prošlosti bila mjesto ukopa Loparana, smještena je crkva Rođenja Blažene Djevice Marije, Majke Božje Loparske.

Crkva Blažene Djevice Marije ili Male Gospe jednobrodna je građevina s četverostranom apsidom. Ova se crkva prvi puta spominje u spisima još iz 14.stoljeća kao *Santa Maria de Epario*.

Tijekom 15.stoljeća često se spominju pustinjaci koji žive u neposrednoj blizini crkve, a osim njih i franjevci trećoredci koji imaju pravo na dio crkvenih prihoda. U isto je vrijeme „lus patronat“ (pravo vlasništva) nad crkvom imala opatija svetoga Petra u Supetarskoj Dragi.

U 16.stoljeću, godine 1540. crkva dobiva kapelana s rezidencijom. Tijekom 16. i 17.stoljeća u crkvi se ukapaju donatori i imućniji mještani koji su na neki način pomogli crkvi. Manja srednjovjekovna crkva povišena je i dograđena tijekom 18. i 19. stoljeća, te je time dobila oblik koji je zadržala sve do danas. Zvonik je posve recentno prizidan uz glavno pročelje početkom 20.st.

Najveća dragocjenost svetišta, ona kojoj se dolazi po udjel milosti, oprosta i mira, drveni je, rustični, višebojni kasnoromanički, polikromni reljef s prikazom svete Ane s Bogorodicom u naručju iz 14. stoljeća. Reljef je smješten pri vrhu glavnog oltara (1905.), iznad Gospe Lurdske.

Zanimljivost vezana uz ovu crkvu je spominjanje upotrebe glagoljice 1711. godine

Znameni vjernosti i zahvalnosti hodočasnika vidljivi su u izloženim maketama brodova i brodica te osobito u šarenim rupcima, djevojačkim darovima Gospi u prigodi udaje i drugim prilikama.

Loparska Gospa svjedok je vjere i utjecanja hodočasnika iz cijelog otoka te susjednih otoka i kopna. Oni se u osobito velikom broju okupljaju na blagdan Male Gospe (8. rujna), ali i tijekom godine.

Tekst: <http://www.kvarner.hr>; <http://www.opcina-lopar.hr>
Slike: <http://www.opcina-lopar.hr>

NAŠI POKOJNI

JOSIP VESELČIĆ,

PU zagrebačka, 2. svibnja 1993.

SLAVKO JANDRAS,

PU zagrebačka, 6. svibnja 1995.

MIROSLAV FLEGAR,

MUP - SJP, Baza SJP, u službi, 8. svibnja 1995.

BOŽIDAR SUBOTIČANEC,

PU koprivničko - križevačka, Koprivnica, 11. svibnja 1993.

POČIVALI U MIRU